

College van Beroep voor de Examens

Maastricht, 22 september 2020

CBE/JW 20.164

Zaaknummer 2020.206

UITSpraak van het College van Beroep voor de Examens inzake het beroep van ..., hierna te noemen appellant, tegen een besluit van de examencommissie van de Maastricht University School of Business and Economics (SBE) van de Universiteit Maastricht, hierna te noemen de commissie.

TEN AANZIEN VAN DE PROCEDURE EN DE FEITEN

1. Bij e-mailbericht, ingekomen via het Complaints Service Point (CSP) bij het College van Beroep voor de Examens (CBE) op 24 juli, tekent appellant beroep aan tegen het besluit van de commissie om hem geen vrijstelling te verlenen voor het eerste jaar van de bacheloropleiding International Business en om hem niet toe te laten tot het tweede jaar van de betreffende opleiding d.d. 21 juli 2020.
2. Bij e-mailbericht van 27 juli 2020 zendt het CBE het beroep van appellant door naar de commissie voor schikking en verweer. Tevens wordt appellant op de hoogte gebracht van deze doorzending.
3. Bij e-mailbericht van 27 augustus 2020 worden partijen uitgenodigd voor de openbare zitting van het CBE op maandag 7 september 2020.
4. Bij e-mailbericht van 1 september 2020 wordt namens de examencommissie het verweerschrift verstrekt aan het CBE. Een afschrift van het verweerschrift is verstuurd naar appellant.
5. Het beroep is behandeld ter zitting van het CBE op maandag 7 september 2020, waar appellant is verschenen. Namens de commissie zijn ..., voorzitter van de commissie, ..., secretaris van de commissie, en ..., Bachelor program director, verschenen.

BEOORDELING

6. Ter toetsing ligt de vraag voor of de commissie in redelijkheid tot het bestreden besluit heeft kunnen komen. Het CBE beantwoordt deze vraag bevestigend en overweegt daartoe, gelet op de stukken en het verhandelde ter zitting als volgt.
7. Appellant stelt in zijn beroepschrift dat hij recht heeft op vrijstelling voor het eerste jaar van de bacheloropleiding International Business. Hij is van mening dat hij vanwege drie gevolgde semesters International Business aan de universiteit Reutlingen met als resultaat 86 ECTS voldoende kennis en kunde heeft behaald om in het tweede jaar IB bij SBE te kunnen worden toegelaten. Enerzijds is hij van mening dat hij voor het tentamen Finance een vergelijkbaar tentamen (Finance & Management Accounting) aan de Universiteit van Reutlingen heeft behaald waardoor hij in aanmerking dient te komen voor een vrijstelling voor dit tentamen, anderzijds is hij van mening dat het in de meeste Europese landen niet gebruikelijk is om het tentamen "Fundamentals of Supply Chain Management" reeds in het eerste jaar te behandelen waardoor in zijn ogen het ontbreken van kennis op dit terrein hem niet kan worden aangerekend. Hij verwijst hiervoor naar het Verdrag inzake de erkenning van kwalificaties betreffende hoger onderwijs in de Europese regio (Lissabon)

(Tractatenblad 2002, 137 dat voor Nederland in werking is getreden na stilzwijgende goedkeuring: 31284, nr.1), welk verdrag de mobiliteit van de studenten binnen de Europese regio's tracht te bevorderen. Volgens appellant dienen zijn behaalde studiepunten in Reutlingen erkend te worden door de examencommissie omdat geen aanzienlijk verschil bestaat tussen zijn behaalde tentamen aan de buitenlandse universiteit en de tentamens die behoren bij het eerste jaar IB aan de UM. Daarnaast is hij van mening dat hij ook met een deficiëntie voor enkel het tentamen Fundamentals of Supply Chain Management toegelaten dient te worden tot jaar 2 omdat ook eerstejaarsstudenten IB met minimaal 47 studiepunten van jaar 1 toegelaten worden tot jaar 2 en hij 53,5 van de vereiste studiepunten voor jaar 1 heeft behaald. Appellant is van mening dat de commissie in strijd handelt met het verdrag en met het gelijkheidsbeginsel. Op grond van bovenstaande verzoekt appellant het CBE het beroep gegrond te verklaren.

8. De commissie is van mening dat haar besluit in redelijkheid en zorgvuldig tot stand is gekomen. Zij betoogt dat appellant niet voldoet aan de voorwaarden van een volledige eerstejaarsvrijstelling. De door appellant gevolgde tentamens aan een buitenlandse universiteit komen immers niet volledig overeen met het gehele eerste jaar van de bacheloropleiding IB aan de UM. Nu de aan de UM vereiste essentiële kennis op het gebied van Fundamentals of Supply Chain Management "ontbreekt en ook het behaalde tentamen Finance in het buitenland (4 ECTS) niet vergelijkbaar is met het eerstejaars tentamen Finance aan de UM (6,5 ECTS), welke twee kernvakken betreffen, ziet de commissie geen reden om terug te komen op haar eerder genomen besluit. De commissie is van mening dat zij niet in strijd met het verdrag handelt omdat in casu het niveau van twee kernvakken uit het eerste jaar ontbreekt. Artikel 18, lid 2 van de OER bacheloropleiding SBE (IB) bepaalt verder dat geen vrijstelling wordt verleend van onderdelen van het eerste bachelorjaar, maar alleen van het eerste bachelorjaar als geheel. Vrijstelling van het gehele eerste jaar is in casu niet mogelijk vanwege de geconstateerde deficiënties waardoor appellant het hele eerste jaar IB dient over te doen en hij zich niet kan inschrijven voor het tweede jaar. Nu appellant niet aan de eisen voldoet om in aanmerking te komen voor gehele vrijstelling voor het eerste bachelorjaar (vanwege de bedoelde deficiënties) en geen vrijstelling wordt verleend voor onderdelen van het eerste bachelorjaar ziet de commissie geen gronden om terug te komen op haar eerder genomen besluit. De commissie verzoekt het CBE dan ook het beroep van appellant ongegrond te verklaren.
9. Ingevolge artikel 7.61 lid 1 aanhef en onder e van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (hierna: WHW) is het CBE bevoegd ten aanzien van beroepen ingesteld tegen besluiten of beslissingen van examencommissies en examinatoren. Ingevolge lid 2 van dit artikel kan het beroep, wat openbare instellingen betreft in afwijking van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), worden ingesteld ter zake dat een beslissing in strijd is met het recht.

Op grond van artikel 7.12b lid 1 sub d is de examencommissie bevoegd om vrijstellingen te verlenen voor één of meer tentamens. Volgens artikel 7.13 lid 2 staan in de OER in ieder geval de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens. Het betreft een discretionaire bevoegdheid.

In artikel 18 van de van toepassing zijnde OER staan de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens in het hoger onderwijs vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens. In lid 2 is uitdrukkelijk geregeld dat voor het eerste jaar van de bacheloropleiding aan de UM enkel volledige vrijstelling en geen partiële vrijstelling kan worden verleend aan studenten die van een andere universiteit/ faculteit komen.

10. Het beroep van appellant richt zich primair tegen de weigering van de commissie om appellant (partiële) vrijstellingen te verlenen van eerstejaars vakken die appellant naar zijn mening eerder aan een buitenlandse instelling heeft behaald.

Naar aanleiding van de ingediende stukken en het verhandelde ter zitting is het CBE tot de conclusie gekomen dat de commissie niet in strijd met recht of regelgeving heeft gehandeld bij de besluitvorming rondom de weigering om (partiële) vrijstelling te verlenen voor het eerste jaar van de bacheloropleiding IB.

Het CBE is van oordeel dat het bepaalde in artikel 18, lid 2 van de OER van de bacheloropleiding IB 2019 helder is: er wordt geen vrijstelling verleend van onderdelen van het eerste bachelorjaar van SBE aan studenten die van een andere faculteit/ universiteit komen. Onbestreden is dat dit voor appellant voldoende kenbaar was. Appellant wist dit althans had dit tijdig kunnen weten. Partijen zijn niet verdeeld over het feit dat appellant kennis mist op het gebied van het kernvak "Fundamentals of Supply Chain management". Hierbij is niet relevant dat andere Europese instellingen dit tentamen niet als eerstejaarstentamen in hun onderwijsprogramma hebben opgenomen. Bij SBE hoort dit tentamen tot het kernvak van het eerste jaar (6,5 ECTS). Dat bij andere instellingen andere eerstejaarseisen worden gesteld dan bij de UM is niet in strijd met de WHW noch met het verdrag. Ook de elders behaalde studiepunten (4 ECTS) van het tentamen Finance tonen aan dat dit tentamen wat betreft studielast niet vergelijkbaar is met het tentamen aan de UM (6,5 ECTS). Ieder studiepunt staat immers voor 28 uren studeren. Nu appellant voor 2 van de 8 kernvakken deficiënties heeft en hiermee aanzienlijk verschil is aangetoond, vindt het CBE het niet onredelijk dat appellant geen vrijstelling krijgt voor zijn gehele eerste jaar.

De bepaling in het OER, en mitsdien het bestreden besluit is niet in strijd met de WHW omdat de laatste de regeling van vrijstellingen aan het OER laat en geen nadere eisen stelt. Appellant beroept zich mede op het aangehaalde verdrag inzake erkenning van kwalificaties betreffende hoger onderwijs in de Europese regio. De eerste vraag die dan voorligt is of dit verdrag op het stuk van vrijstellingen (en in casu vrijstellingen terzake van de regeling in Hoofdstuk V (Erkenning van tijdvakken in studie) eenieder verbindende bepalingen bevat als bedoeld in de artikelen 93 en 94 Grondwet. Hoofdstuk IV van dit verdrag kan door het CBE buiten beschouwing blijven omdat daarin louter sprake is van erkenning van kwalificaties en daarvan geen sprake is.

Qua bewoordingen en strekking richt genoemd verdrag zich tot de staten en draagt deze op uitvoeringsmechanismen te creëren teneinde de beginselen en bepalingen van dat verdrag in praktijk te brengen (preambule); ook Hoofdstuk V is geformuleerd als inspanning van de staten om gevolg te geven aan de daarin opgenomen bepalingen waarvan duidelijk is dat deze nadere invulling en concretisering vergen en zich niet lenen voor rechtstreekse toepassing. De Nederlandse wetgever heeft dan ook in art. 7:28 lid 1 WHW ten aanzien van elders behaalde kwalificaties aan Hoofdstuk IV van dat verdrag gevolg gegeven (idem in art. 7:30 lid 2 ten aanzien van de postprodeutische fase) maar heeft daarbij uitsluitend een regeling getroffen voor studenten met een buiten Nederland afgegeven (propedeutisch) diploma. Dat heeft appellant niet.

Aan Hoofdstuk V is in de WHW geen nadere invulling gegeven en er is geen gevolg gegeven aan de tot de staat gerichte inspanning om ook studietijdvakken te erkennen. Het moet er dan ook voor worden gehouden dat de WHW louter het oog heeft gehad, als invulling van bedoeld verdrag, op toelating tot de postpropedeutische fase op basis van een gelijkwaardig buitenlands diploma.

Met appellant is het CBE van mening dat het verdrag inzake erkenning van kwalificaties betreffende hoger onderwijs in de Europese regio tot doel heeft het wederzijds erkennen van kwalificaties van afgeronde opleidingen in het hoger onderwijs, van diploma's die toelating geven tot het hoger onderwijs, van diploma's die toegang geven tot een vervolgopleiding (bijvoorbeeld de wetenschappelijke promotie) en het erkennen van studietijdvakken binnen opleidingen in het hoger onderwijs en daartoe de staten die partij zijn bij dat verdrag nadere verplichtingen oplegt om regels op te stellen over erkenning. Bij de erkenning van studietijdvakken, zoals in casu, gaat het om een gedeelte van een opleiding dat relevant is voor het afstuderen in die opleiding, en dat overeenkomt met een equivalent gedeelte (bijvoorbeeld eerste jaar) van een soortgelijke opleiding in een andere verdragsstaat. Voor de erkenning van dergelijke studieperiodes dienen staten erkenningsregels op te stellen, waarbij erkenning wordt mogelijk gemaakt tenzij aanzienlijke verschillen worden aangetoond. Uitzondering op het recht op toelating vormen

onder andere eisen omtrent kennis, inzicht en vaardigheden. Ook voor studenten die vallen onder de werking van het Verdrag van Lissabon gelden immers dezelfde eisen als voor de Nederlandse studenten. In artikel 7.12b lid 1 sub d van de WHW is een dergelijke erkenning geregeld, die het CBE in parallelle zin toepast. Volgens dit artikel heeft de examencommissie de bevoegdheid (en niet de plicht) om vrijstellingen te verlenen van het met goed gevolg afleggen van tentamens van opleidingsdelen. Ook hiervoor geldt dat geen vrijstelling wordt verleend als het niveau weliswaar gelijkwaardig is, maar de inhoud (kennis, inzicht en vaardigheden) van een andere orde zijn. Anders dan appellant is het CBE van mening dat de commissie voldoende heeft aangetoond dat aanzienlijke verschillen bestaan tussen de gevolgde 3 semesters aan de buitenlandse instelling en het eerste jaar IB (studietijdvak) aan de UM waardoor erkenning van behaalde certificaten als equivalent voor het hele eerste jaar aan de UM achterwege kan blijven, dit geldt temeer gezien het unieke karakter van het Probleemgestuurd Onderwijs aan de UM. De in het OER neergelegde regeling om als studietijdvak de propedeutische fase aan te wijzen, acht het CBE niet in strijd met de WHW, ook niet in samenhang gelezen met Hoofdstuk V van het verdrag. De bepaling in het OER en het besluit van de examencommissie acht de deficiënties dermate essentieel dat zij als aanzienlijk kunnen worden beschouwd. Dat appellant anders zou worden behandeld dan andere studenten is niet gebleken. De door appellant aangehaalde bepalingen van de OER hebben betrekking op de eisen die gesteld worden aan de bij de UM studerende studenten ten aanzien van het bindend studieadvies aan het einde van het eerste jaar van inschrijving bij SBE. Nu appellant nog geen tentamens aan de UM/ SBE heeft afgelegd, hij nog niet was ingeschreven voor het eerste jaar aan de UM en hij niet voldoet aan de voorwaarden van 47 studiepunten aan het einde van inschrijving van zijn eerste jaar aan de UM zijn de betreffende bepalingen nog niet voor hem van toepassing en kan een beroep hierop niet slagen en is appellant dus in een andere positie dan wel aan de UM ingeschreven studenten. Daarmee gaat een beroep op het gelijkheidsbeginsel dan ook niet op.

Gezien bovenstaand is het CBE van mening dat niet gezegd kan worden dat de commissie in strijd met recht of regelgeving heeft gehandeld bij haar besluitvorming. In hetgeen appellant heeft aangevoerd, ziet het CBE geen aanknopingspunten om te oordelen dat het besluit niet zorgvuldig of in strijd met enige rechtsregel of enig rechtsbeginsel tot stand is gekomen.

Het CBE is niet gebleken van overige feiten of omstandigheden die kunnen leiden tot gegrondheid van het beroep en oordeelt als hieronder aangegeven.

UITSpraak

Het College van Beroep voor de Examens beslist op grond van artikel 7.61 WHW als volgt.

Het college:

- I. verklaart het beroep van appellant ten aanzien van de weigering om vrijstelling te verlenen voor het hele eerste jaar ongegrond;
- II. verklaart het beroep van appellant ten aanzien van de weigering om appellant toe te laten tot jaar 2 ongegrond en
- III. zendt afschrift van deze uitspraak aan partijen.

Aldus besloten door het College van Beroep voor de Examens bestaande uit:

- ...
- ...
- ...

in aanwezigheid van ..., secretaris, in vergadering bijeen op 7 september 2020.

Het College van Beroep
voor de Examens,

de secretaris,

de voorzitter,

Voor eensluidend afschrift,

secretaris

- c.c.
- partijen
 - leden en plv. leden CBE
 - examencommissies UM

Tegen een beslissing van het College van Beroep voor de Examens kan door een betrokkene binnen 6 weken na verzending van deze beslissing beroep ingesteld worden bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag (www.cbho.nl). Gelieve daarbij uw naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres te vermelden. Het griffierecht van dit college bedraagt 48 Euro.